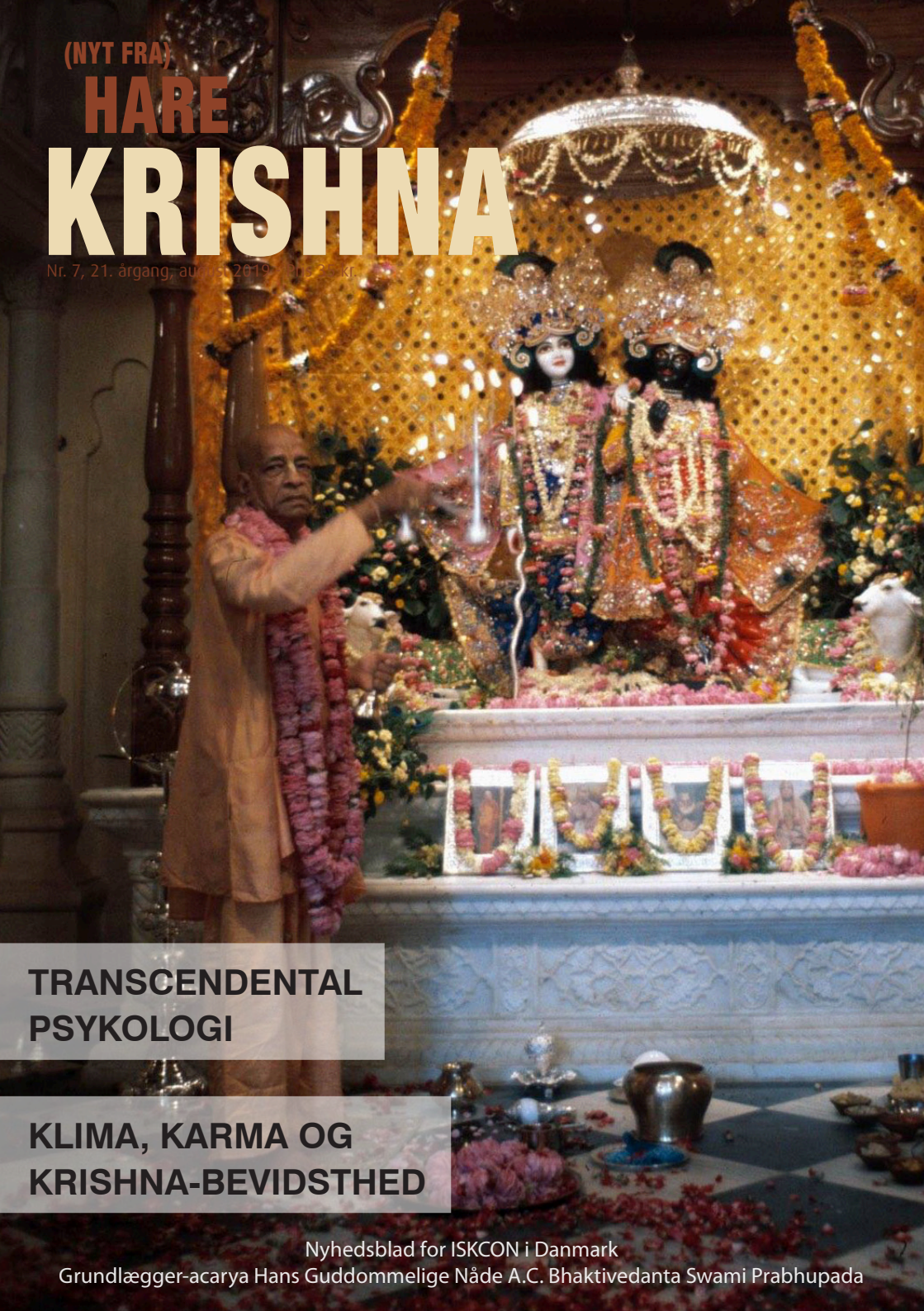

(NYT FRA)

HARE KRISHNA

Nr. 7, 21. årgang, au[illegible] 2019 [illegible] kr.

TRANSCENDENTAL PSYKOLOGI

KLIMA, KARMA OG KRISHNA-BEVIDSTHED

Nyhedsblad for ISKCON i Danmark
Grundlægger-acarya Hans Guddommelige Nåde A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada

Janmastami og Srila Prabhupadas Vyasapuja

Forsidebilledet er denne gang af Srila Prabhupada, der tilbeder Krishna-Balarama i Vrindavana på Janmastami engang omkring 1975. Billedet er relevant, for den 23. august er det Sri Krishna Janmastami, Herren Sri Krishnas fremkomstdag, og dagen efter er det Srila Prabhupadas egen vyasa-puja (hans fødselsdag).

De to store dage fejres blandt ISKCON's hengivne verden over. I Københavnstemplet vil der hele dagen igennem være mange aktiviteter som kirtana, bhajana, læsning, abhiseka, ofring af bhoga og arati indtil midnat, hvor en stor arati og kirtana efterfulgt af en stor prasadam-fest markerer Sri Krishnas fremkomst. Yogendra Prabhu, der er discipel af Srila Prabhupada fra Sverige, vil sandsynligvis være gæst i København i forbindelse med Janmastami.

Dagen efter, lørdag den 24. august, er det Srila Prabhupadas 124. fremkomstdag. Efter et normalt tempelskema starter hans vyasa-puja-festligheder kl. 15.00.

De nærmere programmer for de to dage kan læses på side 23.

KALENDER

Søndag	4.8	Sri Raghunandana Thakuras bortgang Sri Vamsidasa Babajis bortgang
Søndag	11.8	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Pavitropana Ekadasi* Radha Govinda Jhulana Yatra begynder
Mandag	12.8	Bryd fasten mellem 5:35–8:38 Srila Rupa Gosvamis bortgang Sri Gauridasa Panditas bortgang
Torsdag	15.8	Jhulana Yatra slutter Herren Balaramas fremkomst (faste indtil middag) Caturmasyas anden måned begynder (faste fra surmælk i en måned)
Fredag	16.8	Srila Prabhupadas afrejse til USA
Fredag	23.8	Sri Krishna Janmastami: Herren Sri Krishnas fremkomst (faste indtil midnat)
Lørdag	24.8	Nandotsava Srila Prabhupadas fremkomst
Mandag	26.8	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Annada Ekadasi*)
Tirsdag	27.8	Bryd fasten mellem 7:03–10:48
Tirsdag	3.9	Srimati Sita Thakurani, Sri Advaita Acaryas hustrus, fremkomst
Onsdag	4.9	Lalita sasti
Fredag	6.9	Radhastami: Srimati Radharanis fremkomst
Mandag	9.9	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Parsva Ekadasi*) (faste til middag i dag for Vamanadeva i morgen)
Tirsdag	10.9	Bryd fasten mellem 6:31–10:54 Herren Vamanadevas fremkomst (faste i går) Srila Jiva Gosvamis fremkomst
Onsdag	11.9	Srila Bhaktivinoda Thakuras fremkomst
Torsdag	12.9	Ananta Caturdasi Vrata Srila Haridasa Thakuras bortgang
Fredag	13.9	Sri Visvarupa Mahotsava Srila Prabhupadas *sannyasa*-indvielse Caturmasyas 3. måned begynder

INDHOLD

2 Kalender & redaktionelt
3 Srila Prabhupadas side
5 Pusta Krishna Dasa gået bort
7 Religion og tro
8 Transcendental psykologi
10 Det proto-indo-europæiske sprog
15 De der Hare Krishnaer
18 Klima, karma og Krishna-bevidsthed
19 Glæden ved at tilberede bada'er

'Nyt fra Hare Krishna' udgives af Det Internationale Samfund for Krsna-bevidsthed (ISKCON) i Danmark, grundlægger-acarya A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. - © Copyright 2019, alle rettigheder forbeholdes. - ISSN 1600-0153
Redaktion: Lalitanatha Dasa/Leif Asmark Jensen (ansvarshavende) lalitanatha@krishna.dk - Dandaniti Devi Dasi/Dorte Skou Jensen dandaniti@krishna.dk - Layout & webside: Ananta Sri Dasa/Anders Grønlund, mail@ananta.dk
Adresse: Holsteinborgvej 20, 1th., 2720 Vanløse Tlf.: 4073 6446/3132 3501 - Girokonto 1-688-3204. Bankkonto: Den Danske Bank reg. 1551, konto 3534 125 119 - Alle indlæg, kommentarer, spørgsmål osv. er velkomne.

SRILA PRABHUPADAS SIDE

Hvem er skør?

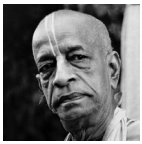

af Srila Prabhupada

Hele verden er delt i fraktioner, og alle beskylder de hinanden for at være skøre. Men hvis der intet kriterium er for, hvad der er normalt, hvem kan da afgøre det? Srila Prabhupada diskuterer dette i følgende artikel, der først blev bragt i Back to Godhead nr. 66.

man-mana bhava mad-bhakto
mad-yaji mam namaskuru
mam evaisyasi yuktvaivam
atmanam mat-parayanah

"Tænk altid på Mig, engager din krop i min tjeneste og overgiv dig til Mig. Ved at være fuldstændigt absorberet i Mig vil du helt sikkert komme til Mig." (*Bg*. 9.34)

Her udtaler Krishna, at man altid bør tænke på Ham, være Hans hengivne og tilbede Ham. Dette er den hengivne tjenestes proces. Den er ikke særlig vanskelig, og alle kan udføre den ved at tænke på Gud, bukke sig ydmygt og respektfuldt for Ham og tjene Ham på en eller anden måde. Generelt identificerer folk sig med et eller andet parti, enten socialt, politisk, økonomisk eller religiøst. I USA er der republikanske og demokratiske partier, og på international skala er der kapitalister og kommunister. Religiøst identificerer folk sig med et parti som kristen, muslim, hindu osv. I Indien er der også sociale partier som *brahmanaer* og *ksatriyaer.* Kort sagt er det ikke muligt ikke at tilhøre et eller andet parti. Åndelighed betyder imidlertid, at vi identificerer os med Guds parti.

På den platform er der også partipolitik i den forstand, at åndelige mennesker kalder materialister skøre, og materialisterne kalder de åndelige skøre. Vi har dannet et Samfund for Krishna-bevidsthed, og de, der ikke kan lide det, siger, at vi er skøre. På samme måde ser en person i Krishna-bevidsthed en person, der handler i materiel bevidsthed, som skør. Hvem er da i virkeligheden den, der er skør? Hvem afgør det? Hvordan er de partier, der er involverede, i stand til at afgøre det? Hele verden er opdelt i partier, der hver især beskylder hinanden for at være skøre, men hvis der ikke er noget kriterium for, hvad der er normalt, hvem kan da afgøre det?

Hvis vi spørger en hvilken som helst almindelig mand på gaden, hvad han er, vil han svare: "Jeg er denne krop." Han vil måske forklare videre, at han er kristen, hindu eller jøde, eller at han er Hr. sådan-og-sådan eller hvad som helst, men alle disse er blot betegnelser, han knytter til kroppen. Med andre ord udspringer de alle fra kroppen. Når en person hævder, han er amerikaner, refererer han til kroppen, fordi han på en eller anden måde eller af en eller anden grund er født i Amerika og dermed får titlen amerikaner. Men det er kunstigt, for landet er hverken amerikansk, fransk, kinesisk, russisk eller noget som helst – land er land. Vi har blot kunstigt skabt nogle grænser og sagt: "Dette er Amerika, dette er Canada, dette er Mexico, Europa, Asien eller Indien." Det er vores opfindelse, for vi finder ikke, at disse lande oprindeligt var opdelt på denne måde. For tre eller fire hundrede år siden var dette land ikke kendt som Amerika, og det var heller ikke beboet af hvide mennesker fra Europa. Selv for et tusinde år siden var Europa beboet af andre folk og hed noget andet. Det er betegnelser, der hele tiden ændrer sig. Fra den vediske litteratur kan vi forstå, at hele denne planet var kendt som Ilavrta-varsa, og en konge, Maharaja Bharata, der herskede over hele planeten, ændrede navnet på planeten til Bharata-varsa. Gradvist blev planeten delt yderligere op, og forskellige kontinenter og sektioner blev kendt under

forskellige navne. Selv inden for nyere tid blev Indien delt op i flere lande, imens Indien tidligere i århundredet inkluderede Burma, Ceylon og Øst og Vest Pakistan. I virkeligheden er landet hverken Bharata-varsa, Indien, Europa, Asien eller hvad som helst. Vi giver det blot disse betegnelser under påvirkning af tid og omstændigheder.

Ligesom vi giver landet betegnelser, giver vi også vores kroppe betegnelser, men ingen kan sige, hvad deres betegnelse var, før de blev født. Hvem kan sige, at han var amerikaner, kineser, europæer, eller hvad det nu var? Vi tror, at efter at have forladt denne krop vil vi fortsætte som amerikaner, inder eller russer. Men selv om vi bor i Amerika i dette liv, kommer vi måske til at være i Kina i det næste, for vi skifter hele tiden vores kroppe. Hvem kan sige, at han ikke skifter kroppe? Når vi fødes fra vores moders mave, er vores krop meget lille. Hvor er den krop nu? Hvor er den krop, vi havde som dreng? Vi kan have fotografier, der minder os om, hvordan kroppen så ud for mange år siden, men vi kan ikke sige, hvor den krop er blevet af. Kroppen ændrer sig, men alligevel har vi følelsen af, at vi ikke ændrer os. ”Jeg er det samme menneske,” tænker vi. ”Og i min barndom så jeg sådan ud.” Hvad er der blevet af disse år? De er forsvundet med kroppen og alt andet, der kom i kontakt med den.

Men selv om alting ændrer sig hvert øjeblik, holder vi stadig fast ved vores kropslige identifikation, så når vi bliver spurgt, hvem vi er, giver vi et svar, der på en eller anden måde er relateret til denne krop. Er det ikke skørt? Hvis en person identificerer sig med noget, han ikke er, anses han for skør. Konklusionen er, at den, der identificerer sig med kroppen, ikke kan anses for virkelig at være normal. Det er således en udfordring til hele verden: Enhver, der gør krav på, at Guds ejendom eller Jorden tilhører hans krop, der konstant ændrer sig, kan kun anses for at være et skørt menneske. Hvem kan i virkeligheden bevise, at dette er hans ejendom, eller at dette er hans krop? Ved naturens luner anbringes en person i en krop og dikteres af den materielle naturs love, men under illusion tror vi, at det er os, der er herre over naturen. Derfor siger Krishna i *Bhagavad-gita*:

prakrteh kriyamanani
gunaih karmani sarvasah
ahankara-vimudhatma
kartaham iti manyate

“Den forvirrede åndelige sjæl anser under indflydelse af det falske ego sig selv for at være den, der udfører handlinger, der i virkeligheden gøres af den materielle naturs tre kvaliteter.” (*Bg*. 3.27)

Prakrteh kriyamanani: Den materielle natur trækker alle rundt ved øret, ligesom en streng lærer trækker rundt med en elev. Hver individuel person står under den materielle naturs diktat og anbringes somme tider i den ene krop og somme tider i den anden. Vi er nu heldige at have fået en menneskekrop, men vi kan let se, at der er mange andre slags kroppe (8.400.000 ifølge *Padma Purana*), og ved naturens love kan vi blive anbragt i en hvilken som helst slags krop ifølge vores arbejde. Derfor er vi helt og aldeles i den materielle naturs magt. Selv om vi i dette liv kan være heldige at have en menneskekrop, er der ingen garanti for, at vi næste gang ikke vil få en krop som hund eller et andet dyr. Alt dette afhænger af vores arbejde. Ingen kan sige: ”Efter min død vil jeg igen tage fødsel i Amerika.” Den materielle natur vil tvinge os ind i den ene eller den anden krop. Siden vi ikke er autoriteter, fortæller *Bhagavad-gita* os, at alting styres af de højeste naturlove, og det er det tåbelige mennesker, der tror: ”Jeg er noget særligt. Jeg er fri.” *Ahankara-vimudhatma*: Dette er falsk logik. Selv om det levende væsen er forskelligt fra kroppen, tænker det: ”Jeg er denne krop.” Derfor prædikede Sankaracarya i bund og grund det samme budskab om og om igen: *aham brahmasmi*, “Jeg er ikke denne krop. Jeg er Brahman, åndelig sjæl.” (Fortsættes i næste nummer)

PIONERPRÆDIKANT PUSTA KRISHNA DASA GÅET BORT

af Madhava Smullen

Pusta Krishna Prabhu, en rutineret Prabhupada-discipel, der gjorde tjeneste som Srila Prabhupadas personlíge sekretær, GBC, *sannyasi* og pionerprædikant i ISKCON's tidlige dage, er gået bort på grund af leverkræft.

Pusta Krishna forlod denne verden kl. 18:19 den 24. juni omgivet af sin kærlige familie med hustru Daru Brahma Dasi, datter Krsnapriya Dasi og søn Caitanya Dasa.

Han blev født som Paul Dossick og sluttede sig til ISKCON i oktober 1970 i Gainesville, Florida. Han gik ud af universitetet uden at have færdiggjort sine studier og rejste med det samme med Gargamuni Swami for at hjælpe ham med at prædike i Dhaka, Øst Pakistan [nu Bangladesh] i marts 1971. Da Bangladesh' befrielseskrig brød ud i april, undslap de lige tidsnok til Bombay.

I Bombay så Paul Srila Prabhupada for første gang ansigt til ansigt. "Ved det møde lagde jeg mig ved Srila Prabhupadas fødder i *dandavat*, og han var meget tilfreds," mindedes han senere. "Han vidste, at Gargamuni Maharaja og jeg virkelig havde sat vores liv på spil for at prædike Krishna-bevidsthed."

Prabhupada spurgte Paul, hvad det bedste var, han kunne lide ved Krishna-bevidsthed, og Paul svarede: "*Bhagavad-gita*." Prabhupada responderede "Det er meget godt." Nogle uger senere initierede Srila Prabhupada Paul og gav ham navnet Pusta Krishna, der betyder "den, der får styrke fra Krishna."

Efter at have opholdt sig i Indien i en stund vendte Pusta Krishna tilbage til Florida i efteråret 1971. Fordi han havde gået på universitetet, før han gik med i ISKCON, ville han prædike Krishna-bevidsthed på universiteter, og Srila Prabhupada gav ham sine velsignelser til det.

Pusta Krishna tog alene til Sydfloridas universitet i Tampa og begyndte at prædike der, indtil han fik selskab af "The Road Show", en gruppe på 35 hengivne under ledelse af Bhagavata Dasa.

Tidligt i maj 1972 gav Srila Prabhupada Pusta Krishna *sannyasa* og senere samme måned anden initiering. Han var kun 22 år gammel.

I 1973 ledte Pusta Krishna Swami prædikeaktiviteterne i Frankrig, Belgien og Schweiz, da Srila Prabhupada bad ham tage ansvaret for den spirende sydafrikanske *yatra*. Igen kastede han sig ud i det ukendte for at udføre sin åndelige mesters ordre.

Pusta Krishna var den første GBC-sekretær for Sydafrika. Partha Sarathi Gosvami, der også var der i de tidlige år, mindes:

"Uden nogen form for frygt eller bekymring for sit helbred eller sikkerhed i den undertrykkende apartheidæra kom Pusta Krishna Swami sammen med sin assistent, Janakaraja Prabhu, til Sydafrika og påtog sig ansvaret for at sprede Krishna-bevidsthed. På den tid var der kun få hengivne som Gokulendra Prabhu og Saras Pillay, der stadig prædiker Krishna-bevidsthed i Cape Town.

Pusta Krishna Swami bad Srila Prabhupada om at sende flere hengivne til Sydafrika, og i april 1974 fik han selskab af mig, Dhiranga Prabhu, Rocani Prabhu, der kom via Rhodes' Universitet, og Riddha Prabhu med hans gode kone, Syamasundari Prabhu, såvel som Ramanujacarya Prabhu.

Pusta Krishna Swami var en uhyre kraftfuld og karismatisk prædikant og havde både den materielle og åndelige intelligens til at stå i spidsen for prædikeringen. Vi begyndte først i Cape Town på Waterkant Street, så flyttede han til Durban La Mercy Tongaat Beach, og derefter tog vi alle til Johannesburg og lejede et hus på 59 Muller Street i Yeoville.

Udelukkende på grund af Pusta Krishna Swamis entusiasme og organisatoriske evner gik Srila Prabhupada med til at komme til Sydafrika i oktober 1975. Han boede i huset i Yeoville og i et lejet hus i Westville, Durban, i sammenlagt nitten dage. Hvis Pusta Krishna Swami ikke havde været der til at organisere dette, er det usandsynligt, at Srila Prabhupada ville være kommet til Sydafrika. Jeg kan ærligt sige, at Srila Prabhupada kom til Sydafrika takket være Pusta Krishna Swamis anstrengelser, oprigtighed og entusiasme."

Da Srila Prabhupada rejste fra Sydafrika i oktober 1975, fulgte Pusta Krishna Swami med ham som hans sekretær og beholdt den tjeneste et stykke tid.

Senere vendte Pusta Krishna tilbage til universitetet for at gøre sin lægeuddannelse færdig. Han blev *grhasta* og en anerkendt ortopædisk kirurg på USA's vestkyst.

Han fortsatte med at praktisere Krishna-bevidsthed og skrev en bog med sine erindringer, *God Is Not Dead: The Testimony of a Fortunate Seeker*. Han forblev også en inspiration for mange og delte sine Krishna-bevidste indsigter igennem forelæsninger og deltagelse i en online *sanga* med disciple af Srila Prabhupada.

"Han gav en masse," fortæller Gaura Dasa, et medlem af *sangaen*. "Han svarede på mange spørgmål fra mig og var der altid for mig. Det bliver et stort tomrum ikke at have ham mere. Han er en af de mest opmuntrende hengivne, jeg nogensinde har mødt. Han talte med stor tro om Srila Prabhupada og Herren Caitanya og var altid positiv og forhåbningsfuld for vores alles fremtid."

Partha Sarathi Dasa Gosvami tilføjer: "Jeg vil gerne have lov til at bukke mig respektfuldt og ydmygt millioner og millioner af gange for denne overgivne og entusiastiske prædikant og discipel af Hans Guddommelige Nåde A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. Måske vil jeg en dag kunne glæde Srila Prabhupada og prædike Krishna-bevidsthed i det omfang, som Hans Nåde Pusta Krishna Prabhu har gjort det."

Fra ISKCON News den 30. juni 2019: https://iskconnews.org/pioneer-preacher-pusta-krishna-das-passes-away,6998/

BREVKASSE

Religion og tro

ved Lalitanatha Dasa

Har du spørgsmål om Krishna-bevidsthed, er du velkommen til at sende dem til redaktionen: Nyt fra Hare Krishna, Holsteinborgvej 20, 1.th., 2720 Vanløse. E-mail: lalitanatha@krishna.dk. Her svarer Sankarsana Prabhu.

SPØRGSMÅL: *Hvad er religion, og hvad er tro? Er Krishna-bevidsthed en tro eller en religion? Hvor mange former for religion findes der?*

SVAR: Religion anses generelt for at være en slags tro, der opstår i henhold til tid og omstændigheder, ligesom mange hævder, at de er medlem af den kristne religion, den islamiske religion osv. Men det er ikke den virkelige betydning af ordet 'religion'. Det danske ord 'religion' kommer fra det latinske ord 'religio', der betyder 'ærbødighed'. Religion er en kombination fra latin af 're', der betyder 'igen', og 'ligare', der betyder 'at forbinde sig'. Så den virkelige betydning af religion er igen at forbinde sig med Gud, kilden til vores eksistens. Ligesom vi igen forbinder os med et andet menneske gennem kærlighed, er genforbindelsesprocessen til Gud kærlighedstjeneste til Ham. Den genforbindelsesproces er fuldstændig transcendental til enhver opfattelse i den ene religion eller den anden religion. Derfor vil virkelig religion sige at overgive sig selv til den Højeste Person. Det er fuldstændigt transcendentalt til den ene tro eller den anden tro. Derfor udtaler Krishna i *Bhagavad-gita* (18.66):

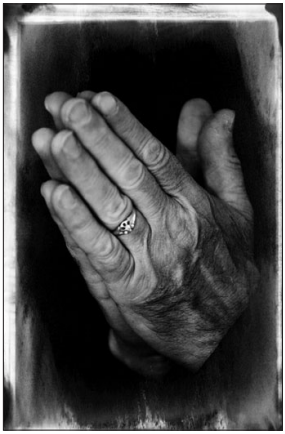

sarva-dharman parityajya
mam ekam saranam vraja
aham tvam sarva-papebhyo
moksayisyami ma sucah

"Opgiv alle forskellige former for religion og blot overgiv dig til Mig. Jeg skal befri dig fra alle syndige reaktioner. Frygt ikke."

Krishna fortæller os ikke, at vi skal opgive religion. Han fortæller os, hvordan vi til fulde kan engagere os i religion ved at forkaste enhver form for pseudoreligion, der giver sig ud for at være religion, og helt overgive os til Ham.

Krishna-bevidsthed er virkelig religion, fordi den lærer os slet og ret at overgive os til den Højeste Person. Det er ikke en slags tro. En Krishna-bevidst person anerkender gyldigheden af alle de forskellige navne på Gud. Han siger ikke, at det Højeste Væsen kun kan kaldes Krishna. Ligesom der kun er én sol på himlen, selv om den har hundredvis af navne på forskellige sprog, er virkelig religion én, nemlig at blive en elsker af Gud, uanset om denne universelle videnskab læres på den vediske måde, den kristne måde eller den islamiske måde.

Den endelige prøve på, hvorvidt man virkelig er religiøs eller ej, er, at man ikke længere er tiltrukket af nogen form for materiel sansetilfredsstillelse og er blevet fuldstændigt udrustet med alle helgenagtige kvaliteter. Man bliver ikke religiøs ved at tilslutte sig den ene eller den anden betegnelse og fordømme alle andre, der ikke har accepteret den samme betegnelse. Man bliver virkelig religiøs ved at opgive betegnelserne og fuldstændigt give sig selv til den Højeste Person, Krishna, under et hvilket som helst autoriseret skriftligt navn, som man vælger at tiltale Ham med.

TRANSCENDENTAL PSYKOLOGI, 3:

af Lalitanatha Dasa

Dette er tredje del i en serie om vedisk psykologi baseret på bogen Vedanta Psychology af Suhotra Swami.

Roden til ethvert psykologisk problem er, at vi ikke er i harmoni med den universelle kosmiske orden. Kosmos består af tre ting: Krishna (Gud), Radha/Laksmi (Hans energi) og *jivaer* (sjæle). Den naturlige harmoni er, at Krishna er nyderen af alle andres aktiviteter og handlinger, imens vi sjæle, *jivaer*, er tjenere og indirekte nydere. Vores nydelse er at give Krishna nydelse. Dermed ikke være sagt, at vi ingen nydelse oplever. Tværtimod, for nydelsen ved at glæde en anden er en større nydelse end ens egen nydelse. Ikke desto mindre er det vores natur at være indirekte og ikke direkte nydere.

Radha/Laksmi, lykkegudinden, er Krishnas nydelsesenergi, der stiller alle former for rigdom og ressourcer til rådighed for Krishnas nydelse. *Jivaer* assisterer Laksmi ved at arrangere hendes rigdomme og ressourcer i tjeneste til Krishna. Med andre ord er Laksmi og hendes energi det, der ofres, sjælen er tjeneren, der bibringer ofringer til glæde for Herren, og Herren Selv er nyderen af offergaver i denne harmoniske helhed.

Denne verdens sjæle har brudt den naturlige harmoni. Derfor holdes vi fangne her i et kredsløb af fødsel og død. Det er selve mysteriet bag den materielle verden og vores ophold i den. Her gives vi en mulighed for at leve i en illusion om, at vi ikke er tjenere og indirekte nydere, men herrer og direkte nydere. Selv om Krishna og Laksmi tilsyneladende ikke eksisterer her, er de her dog stadig. Krishna eksisterer her som den for os usynlige Oversjæl, og Laksmi har antaget form som materien.

Den materielle verden gennemtrænges af lidenskabens kvalitet, den selviske nydelsesenergi, der ansporer ønsket om at være den direkte i stedet for den indirekte nyder. På grund af vores ønske om at være nydere er vi mennesker meget sårbare over for at blive inficeret af lidenskabens kvalitet, specielt når den tager form af den seksuelle mand/kvinde dualitet. Srila Prabhupada bemærker i *Science of Self Realization* (kap. 7):

”Inden for denne atmosfære af materie bygger det samlede spillerum af menneskelige aktiviteter … på, tilskyndes af og dermed forurenes af seksuelle ønsker, tiltrækningen imellem mand og kvinde. Hele universet kører rundt på grund af dette sexliv – og lider! Det er den barske sandhed.”

Lidenskabens kvalitet giver næring til vores ubevidste ønske om at nyde, hvilket ødelægger vores rolle i *rasaen* (forholdet) til Gud, gør vores psyke mudret og fører til vores dybe følelse af frustration. På grund af lidenskabens kvalitet løber der hele tiden under vores vågne tanker og sanseopfattelser en strøm af mental energi, der på sanskrit kaldes *svapna*, drøm. Srila Prabhupada identificerer denne *svapna* med ’det ubevidste sind’, der er en effekt af lidenskabskvalitetens indvirkning på bevidstheden.

Ikke blot vores ønsker og følelser, men også vores intelligens er besmittet af denne lidenskab. Materiel intelligens beskrives i *Srimad-Bhagavatam* (3.26.29), hvori der står, at dens funktion er at sondre imellem forskellige sanseobjekter og hjælpe sanserne til at vælge imellem dem. Denne form for *buddhi,* intelligens, der planlægger vort forhold til sanseobjekterne, er en skabelse af lidenskabens kvalitet. Når lidenskab påvirker vores intellektuelle aktiviteter, giver det ophav ”til mange teorier og doktriner igennem materiel

logik og intellektuel spekulation." (Srila Prabhupada i kommentaren til *Bg*. 18.22)

Et liv i lidenskabens kvalitet er at drømme om mange former for sansenydelser og somme tider føle sig lykkelig og somme tider ulykkelig i sin sovende tilstand. *Srimad-Bhagavatam* betegner mennesker flest som *rajah-svabhavena* – lidenskabeligt drømmende af natur. Selv når vi er vågne, drømmer vi det meste af tiden.

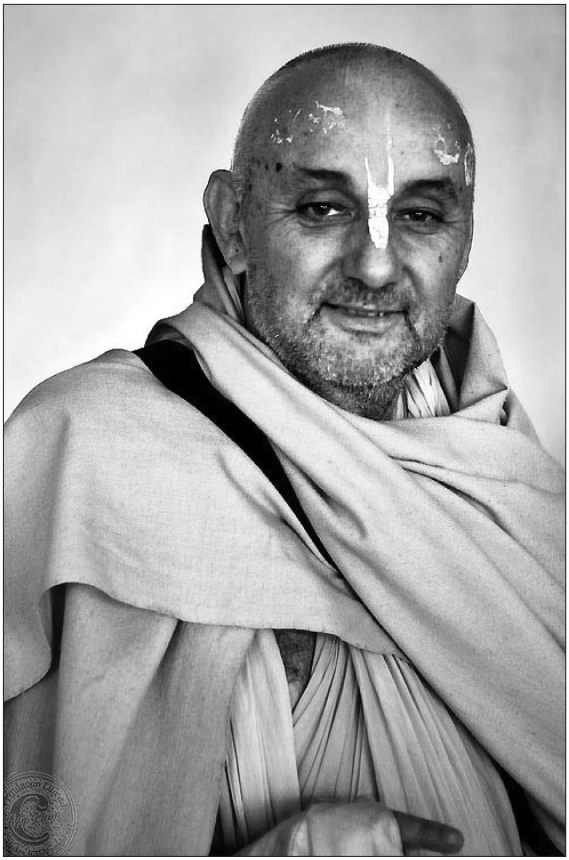

Tilknytning

I vores drømmende tilstand relaterer vi dag og nat til en mangfoldighed af sanseobjekter, der gennemstrømmer vort sind. Dag og nat udvikler vi følelsesmæssige tilknytninger til, hvad der er intet andet end mentale billeder. Husk, at selv universets største intellekter har svært ved at holde 'mentalt billede' adskilt fra 'objekt'. Ingen kan forstå, hvad der er virkeligt og uvirkeligt, hvad det egentlig er, man relaterer til, og hvad man virkeligt kan udveksle med i sammenfiltningen af sind og sanseobjekter.

"I drømme skaber vi så mange ting ud af forskellige indtryk i det underbevidste sind, men alle sådanne skabelser er blot midlertidige og uvirkelige. På samme måde skaber vi, skønt vi tilsyneladende er vågne i materielt liv, så mange venner og fjender ud af ren fantasi, fordi vi ingen viden har om sjælen og Oversjælen." (Srila Prabhupada i SB. 4.9.33, komm.)

Vi bliver knyttede til disse indbildte venner og fjender og udvikler stærke ønsker i forhold til dem, specielt seksuelle ønsker. Som sjæle og dermed også som mennesker er vi af natur sociale væsner, der ønsker at have forhold til andre. Derfor udvikler vi naturligt forskellige tilknytninger til det, vores sanser opfatter som sanseobjekter. Desværre fører det ikke til den lykke og glæde, vi inderligt ønsker os. Da sanseobjekter som beskrevet er illusoriske af natur, fører tilknytning til dem til en følelse af frustration. Frustration udvikler sig til vrede, der videre giver ophav til illusion, hukommelsesforvirring, tab af intelligens, sindssyge osv.

Hverken i drømme eller i vores drømmende vågne tilstand er vi herrer over vores ønsker, og ligesom i drømme glider vores liv ud af vores hænder. I et forsøg på at finde os selv og hitte rede på alt dette tager vi tilflugt til mange teorier og doktriner inklusive verdslig psykologi, som blot er endnu flere frembringelser af samme lidenskab og dens drømme.

Er det overhovedet muligt at gøre sig fri af sindets tilknytninger til materielle sanseobjekter? Som det blev konkluderet i forrige afsnit, er det ikke muligt, så længe man er absorberet i dualiteten sind/sanseobjekter. Kun ved at opgive sin identificering med denne dualitet kan man gøre sig fri af den og komme fra *rajas* (lidenskabelig materiel tilknytning) til *rasa* (guddommelig kærlighedstilknytning).

OPRINDELSEN TIL DET PROTO-INDOEUROPÆISKE SPROG

af Sri Nandanandana Dasa (Stephen Knapp)

Dette er et kapitel fra en snart udkommende bog af Sri Nandanandana Dasa, *Mysteries of the Ancient Vedic Empire*.

Man har længe forsøgt at forklare oprindelsen til sprog som sanskrit, græsk og romersk, som alle er enige om, at der er mange ligheder imellem. Imidlertid er det originale sprog, som de er afledt fra, og som kaldes proto-indoeuropæisk (PIE), aldrig blevet identificeret. Det hævdes at være et nu uddødt og glemt sprog. Ideen om PIE har (anno 2009) ført til opdelingen af 439 sprog og dialekter i familien af indoeuropæiske sprog. Oprindelsen til dem alle formodes at være PIE, dette ikke-eksisterende proto-indoeuropæiske sprog.

Det hele begyndte i det 16. århundrede. I 1583 skrev Thomas Stephens, en jesuitisk missionær i Goa, til sin bror om lighederne, han så imellem indiske og europæiske sprog, i særdeleshed sanskrit, græsk og latin. Der kom ikke meget ud af denne observation, og hans brev blev ikke offentligt kendt før det 20. århundrede.

I 1585 skrev Filippo Sassetti, en købmand fra Firenze, der i 1540 var rejst til Indien, om lighederne mellem sanskrit og italiensk. Derefter var det Marcus Zuerius van Boxhorn, der i 1647 bemærkede lighederne mellem forskellige indoeuropæiske sprog, der i hans studier omfattede hollandsk, albansk, græsk, latin, persisk og tysk og senere slavisk, keltisk og baltisk. Han var den, der startede ideen om, at de alle må være kommet fra en primitiv og mindre udviklet fælles kilde, et sprog, han kaldte skythisk.

I 1760'erne undersøgte Gaston Coeurdoux omhyggeligt sammenhængene mellem sanskrit, latin og græsk for at påvise et slægtskab imellem dem. Mikhail Lomonosov studerede også slavisk, baltisk (kurlandisk),

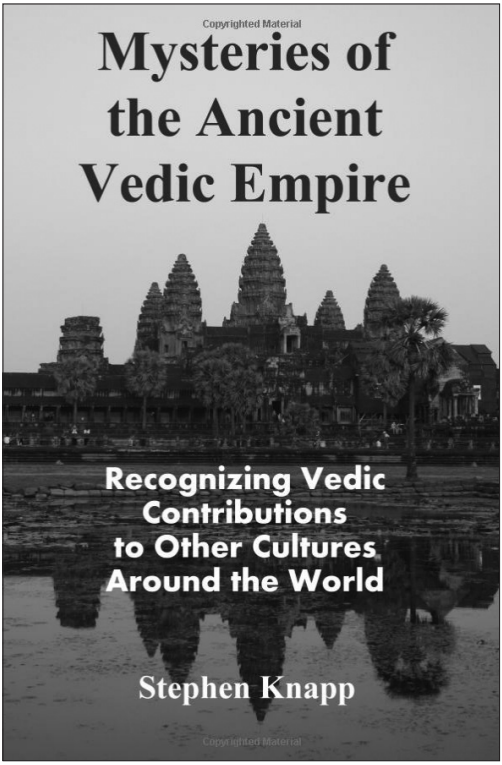

iransk (medisk), finsk, kinesisk og andre sprog til sin russiske grammatik, der blev udgivet i 1755.

I 1786 dukkede ideen igen op med Sir William Jones (1746–1794), den kendteste af disse sammenlignende sprogforskere, der talte om lighederne mellem latin, græsk og sanskrit og senere tilføjede gotisk, keltisk og persisk. Han udtalte: " … ingen filolog kunne undersøge dem alle tre uden at tro, at de er udsprunget fra en fælles kilde, som måske ikke længere eksisterer. Der er en om end ikke lige så tvingende grund til tilsvarende at mene, at gotisk havde den samme oprindel-

se som sanskrit, og det gamle persiske kan måske tilføjes til samme familie."(1) Hans konklusioner og forelæsninger inspirerede andre til seriøst at se nærmere på dette.

Thomas Young brugte i 1813 for første gang udtrykket indoeuropæisk, der bed sig fast og blev standardudtrykket inden for sammenlignende lingvistik, specielt i Franz Bopps forskning, hvis videre undersøgelser af andre gamle sprog støttede denne teori. Franz Bopps *Comparative Grammar* fra 1833 til 1852 gav ophav til det indoeuropæiske sprogstudie som en akademisk disciplin.

Videre udvikling fortsatte på dette område med berømte værker som August Schleichers *Compendium* i 1861 og Karl Brugmans *Grundriss* i 1880'erne efterfulgt af hans *Junggrammatische*. Efterfølgende blev Ferdinand de Saussures "laryngeale teori" begyndelsen på de moderne indoeuropæiske studier.

Senere blev de indoeuropæiske sprog yderligere delt op i en *satem versus* en *centum* gruppe af Peter von Bradke i 1890 i hans bog *Concerning Method and Conclusions of Aryan (Indo-Germanic) Studies.* Deri beskrev han, hvordan 'arierne' kendte til to slags strubelyde: ganelyd og palatallyd. Dette fik von Bradke til at inddele den palatale serie i én gruppe som spirant og en anden som en ren K-lyd, der typificeres af ordene *satem* og *centum*. Herfra blev den indoeuropæiske familie yderligere opdelt.

Den indoeuropæiske sprogfamilie

Fra disse studier konstruerede man den nuværende sprogfamilie ud fra det oprindelige proto-indoeuropæiske sprog. Rækkefølgen, de angives i, er baseret på, hvilke af sprogene disse sammenlignende sprogforskere mener er de ældste. Megen forskning er sket på dette område, dog uden endelige konklusioner og med mulighed for ændringer. Uden at komme ind på alle underinddelingerne er opstillingen af den nuværende familie af indoeuropæiske sprog med ti hovedgrene, der alle stammer fra det mystiske og originale proto-indoeuropæiske sprog, noget i denne retning:

1. Anatolsk hævdes at være den tidligste sproggren med isolerede kilder fra det 19. århundrede f.Kr til gammel asyrisk.
2. Hellenistisk med isolerede optegnelser fra 1450 til 1350 f.Kr til mykænsk græsk. De homeriske tekster siges at stamme fra det 8. århundrede f.Kr.
3. Den indoiranske gren, der nedsteg fra proto-indoiransk tilbage i det tredje årtusinde f.Kr. Fra dette kom iransk, der er dokumenteret omkring 1.000 f.Kr. i form af avestan. Indoarisk eller det, der nu kaldes de indiske sprog, er dokumenteret til sidst i det 15. til tidligt i det 14. århundrede f.Kr. i Mitanni-tekster, der viser spor af indoarisk. *Rig Veda* siges at være en bevarelse af den mundtlige tradition, og nutidige forskere hælder til dateringer af vedisk sanskrit fra midten af det andet årtusinde f.Kr.. Klassisk sanskrit siges at være opstået med sanskritgrammatikeren Panini.
4. Italisk, der nu inkluderer latin og sprog udviklet derfra, kan dokumenteres fra omkring det 7. århundrede f.Kr.
5. Keltisk fra protokeltisk med tartessiansk fra det 8. århundrede f.Kr.
6. Germansk med protogermansk er dateret med runeinskriptioner fra det 2. århundrede og gotiske tekster fra det 4. århundrede.
7. Armensk fra det 5. århundrede.
8. Tokharisk dokumenteret fra det 6. til det 9. århundrede i to dialekter (turfansk og kuchask).
9. Baltisk-slavisk. Slavisk fra protoslavisk dokumenteret til det 9. århundrede, og baltisk dokumenteret til det 14. århundrede.
10. Albansk, der er dokumenteret til det 14. århundrede.

Sprogfamilierne er udbredt på følgende måde:

Keltisk med sprog på de britiske øer, i Spanien og hen over Sydeuropa til det centrale Tyrkiet.

Germansk med sprog i England, hele Skandinavien og Centraleuropa til Krim.

Italisk med sprog i Italien og senere over hele det romerske emperium inklusive det moderne Portugal, Spanien, Frankrig og Rumænien.

Baltoslavisk med baltiske sprog i Letland og Litauen og slavisk over hele Østeuropa plus Hvide Rusland, Ukraine og Rusland.

Balkan med sprog i hovedsageligt Balkan og det vestlige Tyrkiet.

Hellenistisk i Grækenland og de Ægæiske Øer og senere i andre områder, der blev erobret af Alexander (men hovedsageligt omkring Middelhavet).

Anatolsk med sprog i Anatolien (Lilleasien, dvs. det moderne Tyrkiet).

Armensk i Armenien og nærliggende områder inklusive det østlige Tyrkiet.

Tokharisk i Tarimbækkenet i det vestlige Kina.

Hjemstedet for det proto-indoeuropæiske sprog

Det anslås, at omkring 2.500 til 2.000 f.Kr. havde opbruddet fra det proto-indoeuropæiske sprog til dets første dokumenterede nedstammende sprog og dialekter fundet sted, og opdelingen i de ovenfor beskrevne grene var begyndt. PIE formodes at være blevet talt omkring 5.000 til 3.000 f.Kr. i områder i det østlige Europa og vestlige Asien. Det må være blevet talt af et folk, der nu kaldes proto-indoeuropæerne. Men hvem var de, og hvor boede de?

Lad os huske på, at dette proto-indoeuropæiske sprog ikke er blevet identificeret. Det er ikke et egentligt sprog, men en hypotetisk rekonstruktion af et formodet oprindeligt sprog til de moderne indoeuropæiske sprog. Det skulle være forsvundet, før det blev et skriftsprog, hvilket giver plads til mange variabler i forsøget på at identificere dette sprog. Hjemstedet for folket, der talte dette sprog, afhænger mest af kvalificeret gætteri.

Nogle mener, at de oprindelige indoeuropæere var et folk, der kaldes kurganerne. De formodes at have boet nordvest for Kaukasus nord for det Kaspiske Hav så tidligt som 5.000 f.Kr. Det var et udviklet folkeslag, der havde tæmmet kvæg og heste, dyrkede jorden, brugte guld og sølv, kunne tælle, tilbad mange guder, troede på et liv efter døden osv.(2) Omkring 3.000 f.Kr. vandrede dette folk i forskellige retninger med stammer i Grækenland 2.000 f.Kr. og Indien 1.500 f.Kr.

Andre forskere mener, at dette folk levede i området ved den Pontiske Slette nord for det Sorte Hav mod øst til det Kaspiske Hav, hvor et folk, der kaldes skytherne, boede. Folkeslag fra dette oprindelige vestasiatiske hjemsted vandrede i forskellige retninger og udviklede nye sprog, hvor de kom frem. Talerne af protokeltisk flyttede mod vest. De germanske stammer fulgte efter kelterne, men bevægede sig længere mod nord. De italiske folk rejste sydpå og kom til den italienske halvø omkring 2.000 f.Kr. Den hellenistiske familie kom til Grækenland. De, der udviklede de proto-indoiranske sprog flyttede mod sydøst fra deres oprindelige PIE hjemland. Herefter splittede de sig yderligere op i Indien, hvor de udviklede sanskrit.

Til støtte for denne teori foreslås det, at sproget i *Rig Veda*, selv om det er det ældste, ikke længere kunne forstås af masserne, da Panini sammenstillede sanskritgrammatikken omkring 400 f.Kr. Det blev starten på klassisk sanskrit, der erstattede det ældre vediske sanskrit, sproget i Vedaerne, *Brahmanaerne* og *Upanisaderne*. Klassisk sanskrit afveg fra vedisk sanskrit i ordforråd, grammatik og syntaks.

Et nyt kig på sanskrit

Imod denne hypotese om udbredelsen fra Kaukasus-området taler det faktum, at litau-

isk, der tales på den nordlige side af Østeuropa ved Østersøen, indeholder meget sanskrit. Det er langt væk fra Indien og tyder på, at sanskrit var mere fremtrædende, udbredt og indflydelsesrigt, end teorien om udbredelsen fra Kaukasus-området lader formode.

Det er sandt, at den førklassiske form af sanskrit – vedisk sanskrit – repræsenterer en mundtlig tradition, der går tusinder af år tilbage i tiden. Ifølge traditionen er den skrevne form af sanskrit resultat af en udvikling for kun omkring 3.000 f.Kr. eller lidt tidligere. Den kommer fra vismænd, der kunne forudse den reducerede hukommelse hos fremtidens folk, hvilket nødvendiggjorde de vediske tekster i skreven form. Det var og er et særdeles sofistikeret sprog, hvilket betyder, at det må have eksisteret i mange hundrede eller tusinder af år, før vi ser det i skrevet form, der først dukker op i *Rig Veda*. Sproget i *Rig Veda* er et af de ældste vidnesbyrd om noget indoiransk sprog og et af de tidligst påviste medlemmer af de indoeuropæiske sprog. Da det stadig eksisterer meget tydeligt i det litauiske sprog, og der er ligheder til dets ord i mange andre sprog, kan man spørge, om det proto-indoeuropæiske sprog, man leder efter, i virkeligheden ikke er sanskrit. Lad os huske på, at ideen om, at græsk, sanskrit og romerske sprog måtte komme fra en fælles kilde, kun kom fra Sir William Jones, og at det var Thomas Young, der i 1813 introducerede udtrykket indoeuropæisk, som lingvister siden har arbejdet ud fra.

Det er påfaldende, når vi taler om et folk, der talte det proto-indoeuropæiske sprog i området ved Kaukasus, at det minder slående om den såkaldte ariske invasionsteori med ideen om, at arierne invaderede Indien fra dette område. Denne teori er siden faldet sammen som et korthus med mange ting, der viser, at det aldrig skete på den måde, og at de vediske ariere i virkeligheden var det oprindelige folk i Indus og Sarasvati regionerne, hvorfra deres kultur spredte sig i alle retninger.

I Indien blev sanskrit ikke opfattet som et sekundært sprog, men som en forfinet måde at tale på, specielt med hensyn til de vediske tekster, når de blev brugt i ritualer. Sanskrit var for samfundets højere klasser et tegn på uddannelse, ligesom det stadigvæk er det i dag. Således eksisterede sanskrit parallelt med forskellige folkesprog (*prakritier*), der var udvandede former for sanskrit, der gradvist udviklede sig til de indiske dialekter og til syvende og sidst til de nutidige indoariske sprog.

Igennem århundrederne gennemgik *prakriterne* forandringer til en grad, hvor folkesprogene og sanskrit ikke længere kunne sammenlignes, men måtte læres som separate sprog. På den måde blev dialekterne og *prakriterne* til separate sprog, selv om de opstod fra det samme populære sprog. Måske er det samme tilfældet med latin, græsk og andre sprog, vi finder i verden i dag, og som stadig har mange ligheder med, hvad der engang var deres lingvistiske rødder. Derfor kan sanskrit være det tætteste led på eller i virkeligheden være det proto-indoeuropæiske sprog, man søger efter.

Uenighed om den proto-indoeuropæiske sprogteori

Ikke alle er enige i de proto-indoeuropæiske teorier, uanset hvor eller på hvilket tidspunkt i historien PIE siges at være opstået. Som Jagat Motwani, Ph.D., bemærker i sin forskning om alderen på sanskrit: "Med betydelige historiske vidnesbyrd er det blevet bevist, at intet andet sted end Indien (Aryavarta eller Bharat) er arierne og deres sprog sanskrits oprindelige hjem. *Arya* og [tegnet] *swastika* har deres oprindelse i sanskrit. *Swastika* er blevet fundet blandt flere folkeslag i Europe. *Swastika* er også blevet fundet blandt indfødte indianere i Amerika, hvis forfædre kan være kommet dertil fra Indien for omkring 10.000 år siden. På basis af *swastikas* alder kan det også fastslås, at sanskrit er over 10.000 år gammelt."(3) Dette er selvfølgelig meget tidligere end ideen om, at PIE blev talt imellem 5.000 til 3.000 f.Kr.

Renfrew nævner også, at Trubetskoy kritiserede stærkt de farlige antagelser, der ledte

til denne ide om det proto-indoeuropæiske sprog: "Hjemlandet, racen og kulturen for den formodede proto-indoeuropæiske befolkning er blevet diskuteret, et folk, der måske aldrig nogensinde har eksisteret."(4)

Jagat Motwani forklarer en anden svaghed ved ideen om et nu forsvundet modersprog: "Hvis Jones havde taget alderen på sanskrit i betragtning i sammenligning med latin og græsk – aldersforskellen er omkring 1.000 år – ville han ikke være kommet med en sådan tese, at sanskrit, latin og græsk har eksisteret sammen som døtre af PIE under samme tag. Sanskrit er meget ældre end græsk og latin, mindst 1.000 år. Hvad mere er stedet, hvor sanskrit fødtes, tusinder af kilometer væk fra Italien og Grækenland. Selv 100 kilometer er årsag til forskelle i dialekt."(5)

Motwani fortsætter, at Karl Menninger satte spørgsmålstegn ved det berettigede i PIE som et sprog: "Hvis alle disse sprog er søstre, må de have en fælles stamfader, et oprindeligt sprog, som de har udviklet sig fra. Men vi kender ikke til noget folk, der talte eller skrev et sådant modersprog, og vi har heller ikke nogle direkte beviser for eller skrevne dokumenter på det."(6)

Motwani runder af: "Det er svært at forstå, hvorfor og hvordan en sådan ide om IE [indoeuropæiske] sprog og deres usynlige moder PIE er blevet teoretiseret og har fået tilslutning fra berømte lingvister som Sir William Jones. For ikke at tale om tekster på PIE er ikke engang hendes navn og hjemmeadresse kendt."(7)

Victor Stevenson forklarer i sin bog *Words: The Evolution of Western Languages*, at mange europæiske sprog udviklede sig fra sanskrit: "Beviser for, at Europas sprog med nogle få undtagelser havde udviklet sig i stadier fra en fælles kilde, blev fundet i hverken Grækenland eller Rom eller noget andet sted i Europa, men i et gammelt og fjerntliggende sprog, Indiens klassiske sanskrit. Det var blevet bevaret uforandret i over 2.000 år i sine lærdes rituelle taler og vist at have omfattende ligheder med græsk og latin."(8)

Konklusion

Uanset hvor avanceret det moderne samfund er, har vi ikke opfundet et sprog, der er mere fuldendt og udviklet end sanskrit. Selv om lingvister påstår, at uanset hvad modersproget til sanskrit, græsk og latin var, er det nu afgået ved døden og gået i glemmebogen, og ingen ved, hvad det sprog var, hævder jeg noget andet. Jeg påstår, at sproget, de søger efter, er lige for øjnene af dem, og det er intet andet end sanskrit. Sanskrit var det mest fortrinlige og udviklede af tidlige sprog, hvorfra mange andre eller frøene til mange andre som græsk og latin er kommet. Selv hvis man ser bort fra, at sanskrit ifølge den vediske tradition anses for at være den lydmæssige manifestation af *sabda-brahman* eller den åndelige lyd, fra hvilke de vediske tekster havde deres oprindelse, og i hvilke den Højeste Virkelighed kan findes, er sanskrit stadigvæk det sprog, der har givet ophav til mange af de sprog, vi taler den dag i dag.

Fodnoter

1. Encyclopaedia Britannica 2009, Jones, Sir William.
2. The Beginning of the Bronze Age in Europe and the Indo-Europeans af Marija Gimbutas, 1973. Plus Empires of the Silk Road af Christopher I. Beckwith.
3. Motwani, Jagat K., Ph.D., None But India (Bharat), iUniverse, Inc., Bloomington, Indiana, 2010, s.142.
4. Renfrew, Colin, Archaeology & Language: The Puzzle of Indo-European Origins, New York, Cambridge University Press, 1987, s.108-9.
5. Se 3, s. 155.
6. Menninger, Karl, Number Words and Number Symbols: A Cultural History of Numbers, New York, Dover Publications, 1969, s.101.
7. Se 3, s. 157.
8. Stevenson, Victor, Words: The Evolution of Western Languages, New York, Van Nostrand Reinhold Company, 1983, s.10.

DE DER HARE KRISHNAER, 3

af Lalita-Gopinatha Dasi

Dette er tredje del af Lalita-Gopinathas fortælling om hendes liv, og hvordan hun kom i kontakt med Hare Krishna i Australien. De to første dele bragtes i de to sidste numre.

Som hengivne har vi alle vores personlige historie om, hvordan vi kom til Krishna-bevidsthed. Dette er min. Man kan godt sige, at det er en historie, der skildrer en del af ISKCON's historie. ISKCON er et samfund af mennesker, og vi har alle bidraget på en eller anden måde. Vores personlige historier kan deles, ofte til gavn for andre og måske også for os selv. At høre, hvordan andre kom til Krishna-bevidsthed, bidrog til min overbevisning om at fortsætte på vejen til at blive en hengiven. Hvor hårdt det end var til tider, lærte det mig ting, jeg havde brug for at lære. At blive en hengiven er sjældent en problemfri rejse, sådan som jeg ville opdage det, men det er helt sikkert fyldt med utrolige oplevelser, erkendelser og særlig barmhjertighed fra Krishna og Hans hengivne. For mig var det glæde og smerte rullet sammen i én, men jeg vil tro, at min rejse sikkert må anses for en glat sørejse i sammenligning med mange andres!

Mange sekter (jeg bruger udtrykket i den positive betydning) er kommet og igen blevet glemt eller forsvundet ud af offentlighedens øje, men "De der Hari Krishnaer" fortsætter med at være en del af det australske gadebillede. De synger og danser stadigvæk, sælger bøger eller beder om bidrag til Food For Life (FFL), der er et meget stort program i Australien. FFL og distribution af *prasadam* (mad, der er ofret til Krishna) ville blive en tjeneste, som jeg ofte ville finde mig selv involveret i og i et vist omfang stadígvæk gør. Der er noget specielt ved at uddele *prasadam*, for folk behøver ikke at tro på noget som helst. De skal bare smage det. Det er, hvad Srila Prabhupada kaldte vores "hemmelige våben". Mine forældre og specielt min moder er et produkt af *prasadam* i den forstand, at det fik dem til sidst at acceptere mit valg på trods af, at de til at begynde med forkastede det. Det var også igennem *prasadam*-distribution, at jeg fik min første lejlighed til at møde de hengivne personligt.

For at ridse baggrunden op: ISKCON-*yatraen* i Australien havde sidst i 80'erne og begyndelsen af 90'erne lagt fanatismen fra 70'erne til midten af 80'erne bag sig, som det også var tilfældet i mange andre *yatraer* verden over. Det var ikke længere et lille samfund, men internationalt veletableret. Med det kom mere ansvar, og som medlemmerne blev ældre, stiftede ægteparrene (*grhastaerne*) familier. Det gik op for de hengivne, at de måtte ændre sig for at overleve og forsørge deres familier såvel som deres templer. Skoler (*gurukulaer*) blev startet, men ændrede også pensum og format til noget, der passede bedre til det lokale samfund og også til børnene selv. Prædikeringen begyndte at fokusere på praktisering af Krishna-bevidsthed i hjemmene blandt den bredere befolkning, og *prasadam*-distribution blev i stor stil en kilde til indkomst for templer og hengivne.

Begyndelsen af 80'erne var en tid med omvæltninger. For mange var det smertefuldt, da systemet med zone-*acaryaer* kørte af sporet. Australiens zone-*guru* forlod sin position, og mange hengivne fandt sig selv ved en korsvej, hvor de ikke vidste, hvilken retning de skulle gå. Jeg ser ingen grund til at benægte vores samfunds historie, for det er offentlig viden, og det er også, hvad der gjorde os stærkere og mere vigtigt hjalp os til et mere stabilt og modent hengivent samfund. Jeg kan være taknemmelig for, at Australien er lidt isoleret

fra resten af ISKCON på grund af afstanden, så internationale hændelser var mest kuriositeter og havde kun lidt effekt på en hengivens daglige liv. Det hengivne liv fortsatte, og for mange var det meget bedre. Disse prøver var en mulighed for at tage deres liv op til revision og træffe nye valg. Nogle forsvandt, men de fleste blev.

Den australske *yatra* holdt sig selv kørende, og nye landbrugssamfund uden for Sydney og Melbourne voksede. Der var to templer i Sydney på den tid, Kings Cross, hvor Deitierne Sri Sri Radha-Gopinathas tempel samt Govindas restaurant var, og North Sydney med Sri-Sri Radha-Gokulananda, plus landbrugssamfundet nær Cessnock, 150 km nord for Sydney og ikke så langt fra, hvor mine forældre boede på The Central Coast. Selv om Deiteterne fra North Sydney ikke var blevet flyttet dertil endnu, havde mange hengivne forberedt Deres ankomst ved at flytte derop og bygge huse og templet. Jeg anser tidspunktet, da jeg kom i kontakt med de hengivne, for vigtigt, for det var en tid, da den revolutionære ånd fra 70'erne og 80'erne stadig levede, men samfundet var nu mere modent og stabilt. Det var det, der tiltrak mig og passede til min personlighed. Hengivne var ligefremme og ærlige omkring deres historie og deres kampe til tider, specielt når jeg havde brug for at høre det. Vigtigst af alt afslørede de disse ting for mig som en form for opmuntring, da de lærte mig at kende og kunne se, at jeg ikke ville lade mig spise af med en facade. Men først skulle jeg møde dem, og tidspunktet var nu det rette.

Jeg var 17 og var gået ud af skolen. Jeg havde ændret retning med hensyn til min karriere og fik en god løn som del af et lille team, der arrangerede udstillinger i Sydney og Melbourne. Det var et spændende arbejde. Jeg beskæftigede mig hovedsageligt med medlemstjenester, hvilket jeg senere ville fortsætte med i min hengivne tjeneste. Jeg var forlovet og skulle giftes med både billigelse og misbilligelse fra mine forældre. Jeg var stadigvæk involveret i militæret, og mit mål var at komme ind i Det Kongelige Australske Søværn. Imidlertid betød en ulykke nogle år tidligere, at dette ikke var realistisk. Min drøm

siden jeg var fjorten blev knust, da jeg fik at vide, at jeg aldrig helt ville komme mig oven på mine kvæstelser. For at gøre skuffelsen større gik det op for mig, at min forlovelse heller ikke ville holde, så mit liv var under forandring.

Hver weekend besøgte jeg mine forældre på Central Coast, et smukt område med uudtalelige, men interessante indfødte forstadsnavne. Min families hjem var i Umina (*Sovestedet*). Her kunne jeg slappe af og tilbringe tid sammen med familien. Forstaden Ettalong Beach *(Drikkestedet)* havde marked hver weekend, så min mor og jeg tog derhen for at gå på opdagelse og på vejen besøge familie og venner i Woy Woy *(Store Lagune)*. Det var på disse markeder, at jeg mødte min første Hare Krishna. På det tidspunkt havde jeg næsten glemt min interesse i Hare Krishnaerne og levede mit liv, som jeg snart forstod ville blive ændret igen.

Markederne var små, men der var mange madboder, og en af dem solgte disse fantastiske ting, de kaldte *samosaer*. Jeg kunne lide, at de var krydrede, og min mor holdt også af dem, så vi købte dem, hver gang vi var på besøg. En dag bemærkede jeg en plakat på væggen, hvor der stod "Godhead", og jeg spurgte, hvad det betød. Bhojadeva var navnet på standens ejer. Han smilede altid og var venlig, men nu så han lidt chokeret ud og manglede ord. Jeg grinede over hans overraskelse, sagde "en anden gang" og gik videre. Jeg havde aldrig vist interesse i andet end at købe mad, så næste gang hilste han entusiastisk på mig og forklarede, hvad Godhead betød. Jeg måtte bare forstå det på en bogstavelig måde, at der var levende væsener, der havde forskellige positioner (halvguder), men at de alle var skabt af og tjente Krishna, og at vi også var uadskillelige dele af Krishna. Dette resonerede på mange måder med kristen filosofi (bortset fra de hundreder af guder, som jeg valgte at ignorere på dette tidspunkt), så min interesse blev vakt. Derefter brugte vi hver gang mere tid på at tale. Jeg fik at vide, at de var Hare Krishna'er fra det nærliggende landbrug i Cessnock, og jeg fortalte dem om mit første møde med Krishna-bevidsthed (se artikel nr. 1). Dette var sikkert lidt af et chok for dem at høre dette, for dette avisindstik lå flere år tilbage.

Han inviterede mig da til et program, de havde på markedet om aftenen. Jeg var så spændt, at jeg husker, at jeg købte nyt tøj til det, men jeg var også nervøs, for jeg vidste ikke, hvad jeg skulle forvente. Den aften ændrede mit liv sig. Jeg fik en fantastisk oplevelse med en introduktion til Krishna-bevidsthed med en kort tale om filosofien, reinkarnation, at være en åndelig sjæl og vigtigheden af medfølelse og at være vegetar. Jeg huskede mit forgæves forsøg på at være vegetar efter at have læst *Chant & Be Happy*, men kunne nu stille spørgsmål om, hvordan man gør det rigtigt. Der var kun 4-5 gæster, der alle sad på stole. De hengivne var mænd i hvidt eller orange, og vi sad i et lille konferencelokale. I slutningen af programmet flyttede de hengivne stolene og begyndte at synge (*kirtana*). Mens de gik rundt, følte jeg mig let og lykkelig og så pludselig mig selv stå og klappe og synge med. Det var ikke min hensigt, men jeg kunne ikke lade være, og da de så min entusiasme, inviterede de mig ind i deres dansende rundkreds. De andre gæster så ikke ud til at vide, hvad de ellers skulle gøre, så de blev siddende, indtil vi fik *prasadam* med *samosaer,* som jeg fik at vide specielt blev lavet, fordi de vidste, at jeg var der. Det var venligt af dem, og det betød så meget for mig på det tidspunkt, at de tilmed skrev opskriften ned til mig. (Fortsættes i næste nummer)

For mere om de australske Hare Krishnaer på fjernsyn, se: https://krishnatube.com/profile/australian-hare-krishnas-on-television/6/

ISKCON Cessnock:
https://www.newgokula.com
https://www.inspirock.com/australia/millfield/new-gokula-a7564763905

KLIMA, KARMA OG KRISHNA-BEVIDSTHED

af Gaura-Nitai Dasa

Bhumi mata putroham prthivyaha. ”Jorden er min moder. Jeg er Jordens søn.” - *Atharva Veda*

Det er interessant, at opfattelsen af Jorden som vores moder ikke blot er gammel, men verdensomspændende. I Indien kaldtes hun *Bhumi*, grækerne kendte hende som *Gaia*, og her i Norden hed hun *Fjorgyn*. Vores forfædre var enige trods kontinentale forskelle, og er hun ikke stadig vores mor, selv om vi har tilsløret hendes naturlige skønhed med asfalt, beton og skrald? Men *ser* vi hende stadig som vores moder, eller har vores moderne omstændigheder materialiseret vores livsanskuelse og afpersonaliseret vores forhold til naturen i en sådan grad, at vi, selv som hengivne, ikke længere ser naturen som en person, vi har et ansvar overfor, men som en ressource, der eksisterer udelukkende for vores skyld, og som vi har ret til at udnytte uden ansvar?

De seneste år er der kommet stadig større fokus på klimaet. Der må gøres noget. Men hvorfor? Ligesom en dygtig læge ikke kun laver symptombehandling, men først identificerer årsagen til sygdommen og dernæst forsøger at reetablere balancen i legemet, er det nødvendigt, at menneskeheden og særligt samfundets ledere genovervejer de tanker og ideer, der har ledt til den nuværende kurs og den følgende trussel mod naturen og det gode liv på Jorden.

Hvad gik der galt? Vi levede i harmoni med Moder Jord i årtusinder. Historisk set er det kun et øjeblik siden, at vi med industrialiseringen begyndte at skide i egen rede uden at tage højde for konsekvenserne. Hvorfor? Tankegangen er tilsyneladende, at naturen eksisterer for vores skyld, og at vi har ret til at udnytte den, som det passer os. Vi tænker på Jorden som en død bold, en stor mængde følelsesløs materie, der flyver rundt i et meningsløst univers. Der er ingen mening med livet ud over sansetilfredsstillelse. Dette verdensbillede giver frit spil til samvittighedsløst at plyndre Jordens ressourcer. Men ser man Jorden som et levende væsen og endvidere som en kærlig mor, som sørger for os, og som vi har et forhold til, er den samme opførsel uacceptabel.

Det er vigtigt at forstå, at verden ikke eksisterer for vores skyld, lige så lidt som organismen eksisterer for cellen. Når mennesket som en celle i forbindelse med helheden lever på bekostning af og ikke til gavn for sin vært, er vi ikke meget bedre end en ondsindet cancer! Det er et sørgeligt faktum, at verden ville klare sig meget bedre uden moderne mennesker. Så hvad er løsningen? Kollektivt selvmord ville fungere i teorien, men det bliver nok svært at få folk med på vognen. Det ville dog sikkert være lettere end at få dem ud af byerne og tilbage på gårdene for at få jord under neglene. Så hvad har vi ellers af muligheder?

Det er selvfølgelig altid godt, at vi bliver mere miljøbevidste. Vi bør sortere vores skrald, købe økologiske råvarer, og hvis man er helt med på beatet, sætte en solfanger op på taget og stemme grønt. Men er det godt nok? Måske for vores samvittighed, men for planeten? Hvis en celle er neutral i forhold til kroppen og hverken er til skade eller gavn, er den grundlæggende ubrugelig. Er det virkelig vores beundringsværdige ambitionsniveau som det mest intelligente liv på Jorden at være ubrugelige? Det må vi kunne gøre bedre.

Men der er så mange problemer i verden, at man fristes til at lægge ansvaret fra sig. ”Jeg kan alligevel ikke gøre nogen forskel alene. Hvad er pointen med at opføre mig ordenligt, hvis andre ikke gør det?” Her kan spiritualitet være en motivation. En god definition af spiritualitet er en tilstand af at føle sig forbundet med verden omkring sig. En forståelse for, at alt udspringer

fra den samme kilde, og at vi derfor er relaterede som brødre og søstre til alle de andre levende væsener i denne verden, som er en skole for kærlighed.

Hvis man ser verden som en kærlighedens skole, sig selv som en elev og formålet med vores ophold her at blive uselviske tjenere af Krishna og hinanden, har vi ændret succeskriteriet. Så handler det ikke kun om at redde Jorden, så vi kan leve lykkeligt til vores dages ende, men om at ændre sin bevidsthed og adfærd. Så er det nemt at gøre en forskel (for sig selv først og fremmest). Da er det nemlig for ens egen sjæls ultimative succes, at man lever et klimavenligt liv, som burde være en naturlig følgevirkning af Krishna-bevidsthed. Det skulle gerne være for ens egen skyld og ikke skolens, at man som elev møder op, hører efter og laver sit hjemmearbejde. På samme måde er det for sjælens egen skyld, at ens handlinger harmonerer med Moder Jord som den håndgribelige repræsentant for Krishnas kærlighed til Hans børn.

Hvis man følger skolens program, gør man fremskridt, og der bliver gradvist åbnet op for højere og højere niveauer af viden. Men hvis ikke man følger med i undervisningen, må man tage klassen om, indtil man lært, hvad man skulle. Hvis man nyder et privilegeret, men uansvarligt liv og for eksempel er et forfærdeligt miljøsvin, kan naturen som en betænksom lærestreg anbringe én i en situation, hvor man ikke har mulighed for at frådse. Uanset om *karma* og reinkarnation er sandt, er det en sund tanke, at vi står til ansvar for vores handlinger. Det ville jo være dumt at spytte i brønden, hvis man skal drikke af den senere.

Så det er først og fremmest i vores egen interesse, at vi opfører os ordenligt. Men også Jordens. Hvis vi vil ændre verdens gang, har vi brug for en revolution. Jeg siger ikke, vi skal finde guillotinen frem og hugge hovedet af rige mennesker. Førhen betød ordet revolution egentlig bare en omdrejning, og når man har taget en hel omdrejning, er man tilbage, hvor man startede. Jeg tænker ikke på stenaldermanden, der sidder med sit spyd og helsteger vildsvin over åben ild, men et værdimæssigt udgangspunkt, fra før vi satte mennesket i centrum og vedtog, at Jorden eksisterer udelukkende for vores skyld. Hvad hvis vi satte Moder Jord før os selv og anerkendte, at vores livskvalitet er forbundet med hendes? Den stoiske filosof Marcus Aurelius sagde engang: ”Hvad der ikke er godt for bikuben, kan umuligt være godt for bien.” Det er værd at tænke over.

Det ville være interessant, hvis man kunne interviewe en kræftcelle og spørge ind til dens livskvalitet! Har den det godt med at leve som en parasit? Eller er dens oplevelse af eksistensen noget tilsvarende det moderne menneskes, der på trods af den fremmeste materielt komfortable situation stadig oplever depression, stress og angst? Spørgsmålet er, om man overhovedet kan leve lykkeligt som en del af en helhed, der lider? Måske i en vrangforestilling om, hvad et lykkeligt liv er, hvordan det ser ud, og hvordan det føles – men i virkeligheden?

Det er intet galt med materiel komfort, men det skal gøres på den rigtige måde. Hvis man fælder et træ, planter man fem nye. Jorden er rig, og behandler vi hende ordenligt, kan hun belønne os i overflod med livets fornødenheder. Det er i allerhøjeste grad i vores egen interesse at være gode celler, som samarbejder for et overordnet godt helbred. Det betyder, at vi må være villige til at justere vores livsstil og tankegang, stemme med vores penge, agere som forbilledlige eksempler på et retskaffent liv og lægge pres på de industrier, der fungerer som cancer for miljøet. Det er vores pligt at assistere Moder Jord efter bedste evne – at gøre tjeneste med hjertet, hænderne, vores velstand og intelligens. Jorden er vores Moder. Vi er Jordens børn.

GLÆDEN VED AT TILBEREDE BADA'ER

af Visakha Devi Dasi

Brug blenderen til dine bada'er i stedet for at kværne og oplev glæden ved at tilberede klassiske vediske retter.

Det er solrigt, strålende og velorganiseret med et betydeligt spisekammer, men alligevel langt fra et almindeligt amerikansk køkken. Der er ingen blender, ingen foodprocessor, ingen mikroovn. Til gengæld er der en lang række pletfri glasbeholdere med usædvanlige krydderier og tørrede urter.

Når man åbner skabene, finder man flere af slagsen fyldt med forskellige slags ris, *dal*, korn, søde sager, tørret frugt og nødder, hvilket siger lidt om, at kokken i dette køkken er lige så særegen som omgivelserne i denne lidet befolkede, skovklædte del af det sydlige Oregon.

Og det er hun. Yamuna Devi Dasi studerede vedisk kogekunst i otte år, hvor hun blandt andet rejste Indien rundt for at lære fra de bedste. Da jeg i 1976 sluttede mig til hende i Oregon for at fotografere til hendes kommende 600-siders kogebog, inviterede hun mig ofte til at give en hjælpende hånd med i køkkenet. Jeg kunne godt lide at tilberede alle de forskellige retter. Med én undtagelse – *bada'er*.

Yamuna var kommet tilbage fra Indien med en 13 kg tung stenmorter med det særlige formål at male opblødt *dal* til en blød pasta for at lave *badaer*. Men da processen krævede ekspertise og var meget tidskrævende, endte hun med at låne en håndkværn af sin nabo i stedet. Hun arrangerede den besværlige kværn på kanten af verandaen bag huset, og mens hun stod der og langsomt hældte *dal* i kværnen, roterede jeg det lange håndtag. Da vi endeligt blev færdige, blev vi nødt til at skille himstregimsen ad, vaske den i varmt vand, skrubbe den, duppe den og sætte den sammen igen. I Indien var *badaer* en af mine favoritretter, men i Oregon mistede jeg smagen for dem dramatisk, fordi det var så besværligt at lave dem.

Så blev det Yamunas fødselsdag, og et par stykker af os gik sammen om at forære hende en blender. Hun anskuede den med lige dele skepsis og forhåbning. Men *dal'en* blev sorteret, vasket og lagt i blød den aften og det med entusiasme som en videnskabsmand på vej til at gøre en vigtig opdagelse. Som det første den næste morgen rensede hun *dal'en* og begyndte at hælde den i den splinternye blender, mens hun periodisk stoppede den for at sørge for at, al *dal'en* inklusive det, der var røget ved siden af, kom med.

Efter et stykke tid stoppede hun blenderen og mærkede på *dal'en* med sin tommel- og langefinger. Den var næsten lige så silkeblød som den, vi havde frembragt ved håndkraft! Hun hældte pastaen i en skål, blandede en let krydderiblanding i, rullede den til små kugler og dybstegte dem. Vi ofrede dem til Herren Krishna, og efter selv at have smagt dem konkluderede Yamuna, at de fleste ikke ville kunne kende forskel på disse *badaer* og dem, der var lavet i hånden (et stykke tid efter opdagede hun, at foodprocessorer er næsten endnu bedre end blendere til at male *dal* til ultrafin pasta).

Nu var *badaer* nemme at lave, og min smag for dem blev omgående genopvakt. Til min store glæde lærte jeg fra Yamuna, at *dal*-pastaen kan kombineres med mange slags krydderiblandinger og urter, revne eller hakkede grøntsager, nødder og kokosnød. De kan formes til for eksempel bøffer, doughnuts eller "puffs". De kan lægges i blød i vand, efter de er blevet stegt, så de bliver svampede og bløde, hvorefter de presses tørre og søbes i en let krydret yoghurt-sauce og tamarind-chutney. Det kaldes *dahi bada*, der ikke kun er nærende, men også let at fordøje. Og så

er det en af de mest spændende *dal*-retter i Herren Krishnas køkken.

Når jeg tænker tilbage på de uger, vi tilbragte sammen, kan jeg godt se, at vi gjorde åndeligt fremskridt til trods for, at vi var tusindvis af kilometer fra Indien, hundredvis af kilometer fra et etableret ISKCON center, født og opvokset i Vesten og fuld af åndelige fejl og mangler. I de simple og maleriske omgivelser kokkererede vi glædeligt for Guddommens Højeste Personlighed, ofrede retterne til Ham og modtog Hans *prasadam* (efter at have taget billeder af dem til kogebogen). Efter *prasadam* sad vi på verandaen med den synkende sol og dagens tjeneste bag os og læste Srila Prabhupadas bøger. Indimellem fortalte Yamuna om de mange gange, hun havde rejst med Srila Prabhupada i Amerika, Europa og Indien. Ved at tjene Herren Krishna, høre og synge om Ham og Hans rene hengivne fulgte vi *bhakti-yogaens* evige transcendentale vej, og vi følte, at Srila Prabhupadas instruktioner var virkelige og relevante i hvert aspekt af vores liv. Jeg husker især en af hans kommentarer i *Bhagavad-gita som den er* (9.26):

"Det er ligegyldigt, hvad man er, eller hvor man befinder sig. Metoden er så let, at selv et blad, en smule vand eller noget frugt kan ofres til den Højeste Herre med ægte kærlighed, og Han vil med glæde tage imod det. Ingen er derfor afskåret fra Krishna-bevidsthed, for det er så nemt og universelt. Hvem kan være så tåbelig ikke at ville være Krishna-bevidst genne denne enkle metode og således opnå det højeste fuldkomne liv i evighed, lyksalighed og viden? Krishna ønsker kun tjeneste i kærlighed og intet andet."

Saftige, fyldte dal-kager i yoghurt-sauce

(*marawadi dahi bada*) (Opskrift af Yamuna Devi Dasi)

Dette er en favorit fra den kulinariske Marawadi-tradition og kræver en ferm hånd til at manøvrere den lette *dal*-pasta rundt om fyldet af hakkede nødder og rosiner. Hans Guddommelige Nåde A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada efterspurgte ofte, at denne ret blev tilberedt til særlige højtider. Med lidt øvelse bliver resultaterne hele indsatsen værd.

Iblødsætning: 2 timer
Tilberedelse: 1½ time
Portioner: 8-10 kager

Ingredienser til *bada*-pasta:

2½ dl flækket mungdal uden skaller
0,6 dl flækket uraddal uden skaller
1,7-1,8 dl vand
1¼ tsk. salt
1 spsk. revet frisk ingefær
1 spsk finthakket frisk grøn chili
¼ tsk. spidskommenfrø
¼ tsk. bagepulver

Ingredienser til *bada*-fyld:

3 spsk. rosiner
2 spsk. hakkede blancerede mandler
1 spsk. hakkede pistacienødder

Ingredienser til yoghurt-sauce:

0,5 dl frisk yoghurt
½ tsk. salt

Ingredienser til garnering:

½ spsk. tørristede, groft pulveriserede spidskommenfrø
½ spsk. tørristede, groft pulveriserede korianderfrø
½ tsk. garam masala
¼ tsk. paprika eller rødt chilipulver
et par friske korianderblade

Ingredienser til tamarinde-chutney:

1 lille kugle (cirka 2,5 cm) stenfri, tør tamarinde
2 spsk. brunt sukker
¼ tsk. rødt chilipulver
1/3 tsk. salt
½ tsk. spidskommenpulver
1,25 dl varmt vand
5-6 dl ghee (klaret smør), nødde- eller vegetabilsk olie til dybstegning

Tilberedning til *bada* og fyld:

1. Sorter og rens *dal'en*. Vask *dal'en* og læg den i blød i rent vand i to timer.
2. Kom halvdelen af *dal'en* og ca. 0,8 dl vand i en blender og blend ved høj hastighed, indtil miksturen er blød og cremet. Overfør den til en skål. Put den resterende *dal* i blenderen sammen med 0,6 dl vand, ingefær, chili, salt og spidskommenfrø og blend, indtil konsistensen er cremet og blød. Hvis miksturen ikke tager ordentlig fat i de roterende blade, så sluk maskinen og skrab pastaen nedad med en gummispatel. Sæt låg på igen og gentag, indtil *dal'en* får en luftig, let konsistens. Skrab resten af *dal*-pastaen ned i skålen og tilsæt bagepulver. Bland godt. Pastaen skal være tyk nok til at holde formen, når den formgives. Tilsæt eventuelt et par skefulde siet kikærte- eller fuldkornsmel for at få blandingen til bedre at binde.
3. Læg rosinerne i blød i vand i 10 minutter. Rens og hak dem. Bland dem med de hakkede nødder og mos til en klæbrig masse. Stil til side.

Til stegning af *badaer*:

En skål dal-pasta og en spiseske
En skål fyld og en spiseske
En skål vand til at rense hænderne
Et viskestykke til hænderne
En stor skål af let saltet vand (til at lægge de stegte badaer i blød)
En hulske
En stegepande (25-30 cm), ghee eller olie og et dybstegetermometer

1. Opvarm ghee'en i stegepanden ved middelvarme til 150 grader.
2. Fugt din venstre hånd med vand, put en spiseske (med top) af pastaen i din håndflade og flad den en anelse ud. Put omkring en teske af rosinfyldet i midten. Placer endnu en spiseske af *dal*-pastaen oven på fyldet. Spred det omhyggeligt ud til kanterne, så fyldet dækkes. Læg forsigtigt den fyldte *bada* ned i den opvarmede olie. Forbered så hurtigt som muligt tre til fire *badaer* til, så du har et stegeparti.
3. Steg *badaerne* i omkring fem minutter, til de får en gylden farve på hver side. De vil hæve en anelse. Fjern hver enkelt med en hulske og læg dem forsigtigt i skålen med varmt saltvand. Form og steg de resterende kager på samme måde. Iblødsætning kan variere fra 10 til 15 minutter eller op til 1½ time afhængig af konsistensen på *dal*-pastaen. *Badaerne* skal blive bløde, luftige og svampede. Ideelt er de bløde på 10-15 minutter. Dræn ved at presse hver *bada* let mellem håndfladerne. Læg dem på en tallerken og lad dem køle ned, indtil de er klar til servering.

Yoghurt-sauce:

Bland yoghurt og salt og kærn, indtil konsistensen er blød.

Garnering:

1. Placer hvert krydderi i en lille bunke ved siden af skålen med kærnet yoghurt.
2. Pluk seks til otte korianderblade, rens og tør dem og læg dem på tallerkenen med krydderier.

Tamarinde-chutney:

1. Læg tamarinden i blød i varmt vand i 15 til 20 minutter. Pres frugten fra stænglen, så du får en tyk brun puré.
2. Pres puréen gennem en si. Tilsæt de resterende ingredienser og pisk grundigt.

Ofring til Krishna:

1. Placer to *badaer* i en lille skål.
2. Hæld 1,25 dl yoghurt over *badaerne*.
3. Læg en spiseske tamarinde-chutney i midten af hver *bada*.
4. Strø *badaerne* med cirka ¼ tsk. spidskommen og koriander, en knivspids garam masala og chilipulver.
5. Pynt med et eller to friske korianderblade.

Fra Back to Godhead, 20-10, 1985

Templet i København

Skjulhøj Allé 44, 2720 Vanløse - Tlf.: 48 28 64 46
www.krishna.dk - iskcon.denmark@pamho.net

Åbent dagligt fra 4.30 til 19:30.
Arati og forelæsninger bl.a. kl. 7:15 og kl. 19.

Søndagsfest hver søndag fra kl. 15.00:
Kirtana, foredrag og *prasada*.

Sri Krishna Janmasthami 23 august:
16:00 – bhajana
17:00 – forelæsning om Sri Krishna
18:10 – parikrama, procession i lokalområdet i Vanløse rundt om templet
19:00 – Gaura-arati
19:45 – forelæsning om Sri Krishna
21:00 – abhiseka
23:00 – overraskelse
24:00 – midnats-arati
00:30 – prasada

Srila Prabhupadas Vyasa-puja 24 august:
15:00 – bhajana
15:30 – ofring af Vyasa-puja bogen 2018
15:45 – oplæsning af personlige ofringer
17:00 – film om Srila Prabhupada
18:00 – tale om Srila Prabhupada + bhoga-ofring
18:30 – arati for Prabhupada med Gurvastaka-bønner,
18:50 – puspanjali
19:00 – Gaura-arati
19:30 – servering af prasada

Radio Krishna Kbh.

yadu@krishna.dk - Tlf.: 38101232 - www.krishna-online.dk
Frekvenser: FM 87,6 MHz og 90,6 MHz på Hybridnet

Sendetider
Mandag 09.00-14.00 og 16.00-17.30
Tirsdag 09.00-14.00 og 16.00-17.30
Onsdag 09.00-14.00 og 16.00-17.30 og 22.00-02.00
Torsdag 09.00-14.00 og 16.00-17.30
Fredag 09.00-11.00 og 16.00-17.30 og 22.00-00.00
Lørdag 08.00-10.00 og 16.00-17.00

Govinda - Take away

Åboulevard 7, st th, 1635 Kbh V. - Tlf.: 32140362 www.www.govinda.dk - info@govinda.dk

Åbningstider:
Mandag - fredag: 16.00 - 20.30
Lørdag - søndag: lukket

Facebook

https://www.facebook.com/HareKrishnaDanmark/
Hare Krishna bevægelsens i Danmarks officielle facebook side

www.facebook.com/groups/krishnahuset
Krishnahuset i Aarhus' officielle facebook gruppe

Radio Krishna Aarhus

www.radiokrishna.dk - mail@radiokrishna.dk
Frekvenser: FM 98.7 & 89.5 MHz

Sendetider
Mandag 06.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Tirsdag 06.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Onsdag 07.00 - 08.00
Torsdag 07.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Fredag 07.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00

Websider

www.harekrishna.dk
Nyt fra Hare Krishnas hjemmeside
www.krishna.dk
Hare Krishnas hjemmeside for jer, der er nye til eller nysgerrige om Hare Krishna

www.radiokrishna.dk
Hjemmeside for Radio Krishna i Århus

www.soundcloud.com/krishnadk/sets
Flere hundrede af Radio Krishnas udsendelser til streaming eller download

www.intelligentdesigndk.wordpress.com
Videnskabsside om det seneste inden for debatten omkring evolution, Darwin og intelligent design

ISKCON Norge harekrishna.no

OSLO: Kirkegårdsgata 9, 0558 Oslo
Søndagsfest hver søndag kl. 15-18: Søndagsfest. Kirtan, foredrag og prasada.

BERGEN: Govinda, Lille Øvregaten 14, 5018 Bergen
Hver søndag kl. 15-18: Lovefeast. Kirtan, foredrag og prasada.
Kirtan og foredrag hver dag kl. 7.30-9.00 og kl. 19-20 (ikke søndag):

Ekadasi: 12 og 28. juli.
Web: harekrishna.no
Oslo: Facebook: Iskcon Norway (Hare Krishna Movement), Mail: norgeiskcon@gmail.com
Bergen: Facebook: Hare Krishna Bergen – Iskcon, Mail: govindabergen@gmail.com

Krishnas Cuisine

Sørkedalsveien 10, Colloseum Senter, 0369 Oslo
tlf: 0047 22692269 - www krishnas-cuisine.no

Åpningstider: Mandag-fredag: 11.00-20.00, Lørdag:11.00-19.00 - Søndag lukket.

NIKHILANANDA PRABHU GÅET BORT

Den 11. juli 2019 gik den tyske Srila Prabhupada-discipel Nikhilananda Prabhu bort omgivet af hengivne, der sang Hare Krishna for ham, mens han forlod kroppen. Nikhilananda fik konstateret en hjernesvulst i december sidste år og levede med sygdommen i over et halvt år, indtil Krishna nu valgte at tage ham videre midt i juli.

Nikhilananda Prabhu blev født den 14. juli 1957 i Tyskland og blev medlem af Srila Prabhupadas ISKCON allerede i 1972 som 14-årig. Han var involveret i mange tjenester igennem årene inklusive oversættelse af Srila Prabhupadas bøger til tysk, bogdistribution over hele Europa og tilmed Mellemøsten, hvor han opholdt sig i Beirut midt under borgerkrigen i 1978, og mange andre former for prædikeaktiviteter. I de sidste ti år var han også en jævnlig gæst i Danmark. Af den grund skrev *Nyt fra Hare Krishna* om ham flere gange i år inklusive forrige nummer, hvor der var en biografi over ham sammen med, hvad der blev nogle af hans sidste ord og tanker, som han delte med dem, der var omkring ham.

De, der kendte ham, husker ham som en meget beslutsom, fokuseret og frygtløs hengiven, der levede for at tilfredsstille Srila Prabhupada og udbrede hans mission overalt, især igennem udgivelsen og distributionen af hans bøger.